

**ידיעון שנת הלימודים תשפ"ב
2023-2022**

**בית הספר לממשל וחברה
תואר מוסמך (M.A.) בלימודי משפחה**

**דיקנית ביה"ס: ד"ר גרסיאלה טרכטנברג
ראשת התכנית: ד"ר עמית קפלן**

תכנ עניינים

2	תואר מוסמך (M.A.) בלימודי משפחה
3	דרישות קדם
3	תנאי מעבר לשנה ב'
4	הפרקטיקום
4	מבנה תכנית הלימודים
5	תואר מוסמך (M.A.) בלימודי משפחה עם התמחות באיזון עבודה-משפחה
5	שנה א'
5	שנה ב'
7	קורסי בחירה
7	תואר מוסמך (M.A.) בלימודי משפחה עם התמחות בייעוץ פרטני למשפחות
7	שנה א'
8	שנה ב'
9	קורסי בחירה
10	סמינרים
10	הפרקטיקום
11	התמחות באיזון בית עבודה
11	התמחות בייעוץ פרטני למשפחות

תואר מוסמך (M.A.) בלימודי משפחה

דיקנית: ד"ר גרסיאלה טרכטנברג

ראשת התכנית: ד"ר עמית קפלן

אנו חיים בעידן בו משפחות נמצאות בתהליכי שינוי מתמיד ושוק העבודה מאופיין בחוסר יציבות ותובענות גוברת. מורכבות החיים בעידן זה והעליה בתוחלת החיים, מייצרים שינויים תכופים באפשרויות, בקשיים ובהזדמנויות שמשפחות נתקלות בהן, ואלו מעוררים לא אחת אתגרים. משום כך, הביקוש ליועצים/ות בולט במגוון הולך ומתרחב של תחומים, כמו למשל ייעוץ לזוגות בשלבי הזוגיות השונים; ייעוץ למשפחות עם ילדים/ות צעירים, מתבגרים ובוגרים במצבים של שותפות הורית, הורות יחידנית, הורות לילדים/ות מקשרים זוגיים קודמים, בנושאים כגון סמכות הורית ויחסים בין אחאים; ייעוץ למשפחות מבוגרות עם דגש על יחסים בינדוריים; ייעוץ לארגונים לקידום שילוב בין עבודה משפחה ויישום פרקטיקות של איזון עבודה-חיים כמו עבודה מהבית וחופשות הורים.

מטרת התכנית היא להעמיק את הידע וההבנה של הלומדים/ות בה לגבי מגוון סוגי המשפחות, הקשיים שאיתם המשפחות מתמודדות, המנגנונים החברתיים שמשפיעים על משפחות ומתערבים בחייהן והערכים והעמדות המגוונים המכוונים אותן. תלמידי/ות התכנית יעמיקו בשאלה כיצד הקשרים חברתיים, כלכליים, רגשיים, משפטיים ותרבותיים בתוכם מתנהלות משפחות מסוגים שונים, יוצרים הזדמנויות לרווחה אישית ומשותפת של פרטים במשפחה לצד חסמים. הידע שירכשו, יחד עם האוריינטציה הייעוצית של התכנית, יאפשרו למוסמכי/ות התכנית להפוך למומחים/ות לענייני משפחה ולייעץ למשפחות ולארגונים בהתמודדות עם מעברי חיים ושילוב עבודה ומשפחה. בוגרי/ות התכנית יוכלו לפעול לשיפור איכות חייהן של משפחות במגוון של תחומים, להשתלב במגוון תפקידים בשוק הפרטי והציבורי ואף לסלול את דרכם/ן לעסק עצמאי בתחום.

דרישות קדם

מטרת לימודי ההשלמה - הבאת כל הסטודנטים/ות לנקודת פתיחה אחידה והשלמת ידע חסר, המהווה רקע ותנאי להמשך הלימודים.

התמחות בייעוץ פרטני למשפחות : רשימת קורסים להשלמה :

- מבוא לסוציולוגיה
- מבוא לפסיכולוגיה
- פסיכופתולוגיה
- סטטיסטיקה

התמחות באיזון עבודה-משפחה : רשימת קורסים להשלמה :

- מבוא לסוציולוגיה
- מבוא לפסיכולוגיה
- סטטיסטיקה

- לימודי ההשלמה לא נכללים במניין השעות לתואר ולא מקנים נקודות זכות.
- ככלל את לימודי ההשלמה יש להשלים לפני תחילת הלימודים, בהתאם להחלטות ועדת קבלה.
- במקרים חריגים ניתן לפנות לוועדת הקבלה בכדי לסיימם עד סוף שנה א', בהתאם להחלטות ועדת קבלה.
- לימודי ההשלמה ניתנים במסגרת התואר הראשון, לפיכך עשויים להתקיים בשעות הבוקר.
- ניתן לבצע בחינת פטור בחלק מקורסי ההשלמה.
- פסיכופתולוגיה – קורס עבור מועמדים/ות הנדרשים/ות להשלמה - קורס זה יפתח במכללה בקיץ תשפ"ב.

תנאי מעבר לשנה ב'

- ממוצע של 70 בקורסי שנה א'.
- עמידה בכלל דרישות הקדם.

הפרקטיקום

תכנית הפרקטיקום מבוססת על עבודה מעשית, מקיפה ויסודית. ההכנה לפרקטיקום מתחילה כבר בשנה א' במסגרת שני קורסי חובה בתכנית: תיאוריה ופרקטיקה: "ייעוץ והנחיה" ו-"סדנת מיומנויות ייעוץ". בשנה ב' מתבצעת העבודה בשטח – כל סטודנט/ית לפי לימודי ההתמחות שלה/ו. במקביל לעבודה בשטח הסטודנטים/ות משתתפים/ות בקורס במכללה בו מתרגלים/ות מודלים של ייעוץ ומציגים/ות את המשפחה/הארגון אותו מלווים בשדה לצורך העלאת סוגיות והתלבטויות ולצורך קבלת משוב וזוויות ראייה נוספות מהקבוצה ומהמנחה.

מבנה תכנית הלימודים

היקף לימודי התכנית הוא 42 נ"ז. התכנית מורכבת משתי התמחויות

1. ייעוץ בנושא איזון בין עבודה למשפחה (Work Life Balance - WLB)

2. ייעוץ פרטני למשפחות

מסגרת קורסי חובה	מסגרת קורסי חובה בהתמחות	מסגרת קורסי בחירה	מסגרת סמינר	מסגרת התמחות	סה"כ
18 נ"ז	10 נ"ז	4 נ"ז	4 נ"ז	6 נ"ז	42 נ"ז

תואר מוסמך (M.A.) בלימודי משפחה עם התמחות

באיזון עבודה-משפחה

ראשת ההתמחות: ד"ר עמית קפלן

שנה א'

שם הקורס	נקודות זכות	
סמסטר א'	2	סוגיות סוציולוגיות בחקר המשפחה
	2	התפתחות לאורך מרחב החיים
	2	סוגיות פסיכולוגיות בחקר המשפחה
	2	מעגלים בחיי המשפחה
	2	ארגונים מכווני משפחה (ייחודי להתמחות)
סה"כ סמסטר א'		10 נ"ז
סמסטר ב'	2	שיטות מחקר מתקדמות
	2	משפחות, ילודה וחברה בישראל
	2	סדנת מיומנויות ייעוץ (ייחודי להתמחות)
	2	תיאוריה ופרקטיקה: יעוץ והנחיה לארגונים (ייחודי להתמחות)
	2	מבנים ותהליכים בארגון (ייחודי להתמחות)
סה"כ סמסטר ב'		10 נ"ז
סה"כ שנה א'		20 נ"ז

שנה ב'

שם הקורס	נקודות זכות	דרישת קדם
סמסטר א'	2	מנהיגות ויצירת שינוי בארגון (ייחודי להתמחות)
	2	קורס בחירה (רשימה מפורטת בהמשך)
	4	סמינר - שילוב משפחה – תעסוקה בפרספקטיבה השוואתית (ייחודי להתמחות)
		שיטות מחקר מתקדמות

פרקטיקום (ייחודי להתמחות)	3	סדנת מיומנויות ייעוץ; מבנים ותהליכים ארגוניים; ארגונים מכווני משפחה; תיאוריה ופרקטיקה: יעוץ והנחיה לארגונים
סה"כ סמסטר א'		11 נ"ז
סמסטר ב'	מדיניות חברתית ומוסד המשפחה	2
	סוגיות של אתיקה מקצועית בייעוץ לארגונים (ייחודי להתמחות)	2
	קורס בחירה (רשימה מפורטת בהמשך)	2
	המשפט הישראלי: דיני עבודה ומשפחה (ייחודי להתמחות)	2
	פרקטיקום (ייחודי להתמחות)	3
		סדנת מיומנויות ייעוץ; מבנים ותהליכים בארגון; ארגונים מכווני משפחה; תיאוריה ופרקטיקה: יעוץ והנחיה לארגונים
סה"כ סמסטר ב'		11 נ"ז
סה"כ שנה ב'		22 נ"ז

סה"כ נקודות זכות לתואר: 42 נ"ז

קורסי בחירה

שם הקורס	נ"ז
התמודדות עם אובדן ואבל – תיאוריה מחקר וייעוץ	2
יסודות בהנחיית קבוצות	2
יזמות וקריירה – ייעוץ משפחתי ואירגוני	2
מבוא ללימודי צעירים	2
בין סקילה וכריבידיס : מושגי יסוד בפסיכותרפיה ופסיכופתולוגיה של מתבגרים	2
הורות בעידן המסכים	2
זה (גם) בידיים שלנו : היבטים של מדיניות ופעולה חברתית	2
סוגיות במערכת המשפחתית בגיל הרך	2
מדברות מיניות במשפחה ובארגון	2

תואר מוסמך (M.A.) בלימודי משפחה עם התמחות

בייעוץ פרטני למשפחות

ראשת ההתמחות : ד"ר שרון רמר-ביאל

שנה א'

שם הקורס	נקודות זכות	
סוגיות סוציולוגיות בחקר המשפחה	2	סמסטר א'
התפתחות לאורך מרחב החיים	2	
סוגיות פסיכולוגיות בחקר המשפחה	2	
מעגלים בחיי המשפחה	2	
הבסיס התיאורטי לייעוץ זוגי ומשפחתי (ייחודי להתמחות)	2	
סה"כ סמסטר א' 10 נ"ז		
שיטות מחקר מתקדמות	2	סמסטר ב'
משפחות, ילודה וחברה בישראל	2	

2	סדנת מיומנויות ייעוץ (ייחודי להתמחות)	
2	תיאוריה ופרקטיקה : יעוץ והנחיה למשפחות (ייחודי להתמחות)	
2	אבהות חדשה/אימהות חדשה (ייחודי להתמחות)	
10 נ"ז	סה"כ סמסטר ב'	
20 נ"ז	סה"כ שנה א'	

שנה ב'

שם הקורס	נקודות זכות	דרישות קדם
סמסטר א'	2	סוגיות בייעוץ זוגי
	2	המשפט הישראלי – משפחה, הורים וילדים (ייחודי להתמחות)
	2	קורס בחירה (רשימה מפורטת בהמשך)
	2	סמינר (רשימה מפורטת בהמשך, ייחודי להתמחות)
	3	פרקטיקום (ייחודי להתמחות)
	11 נ"ז	סדנת מיומנויות ייעוץ ; התפתחות לאורך מרחב החיים ; מעגלים בחיי המשפחה ; הבסיס התיאורטי לייעוץ זוגי ומשפחתי ; תיאוריה ופרקטיקה – יעוץ והנחיה למשפחות
סמסטר ב'	2	מדיניות חברתית ומוסד המשפחה

	2	סוגיות אתיות בייעוץ למשפחות (ייחודי להתמחות)	
	2	קורס בחירה (רשימה מפורטת בהמשך)	
שיטות מחקר מתקדמות	2	סמינר (רשימה מפורטת בהמשך, ייחודי להתמחות)	
סדנת מיומנויות ייעוץ ; התפתחות לאורך מרחב החיים ; מעגלים בחיי המשפחה ; הבסיס התיאורטי לייעוץ זוגי ומשפחתי ; תיאוריה ופרקטיקה – יעוץ והנחיה למשפחות	3	פרקטיקום	
	11 נ"ז	סה"כ סמסטר ב'	
	22	סה"כ שנה ב'	

סה"כ נקודות זכות לתואר : 42 נ"ז

קורסי בחירה

על הסטודנט/ית להשלים 4 נ"ז

שם הקורס	נ"ז
התמודדות עם אובדן ואבל – תיאוריה מחקר וייעוץ	2
יסודות בהנחיית קבוצות	2
יזמות וקריירה – ייעוץ משפחתי ואירגוני	2
מבוא ללימודי צעירים	2

2	בין סקילה וכריבידיס : מושגי יסוד בפסיכותרפיה ופסיכופתולוגיה של מתבגרים
2	הורות בעידן המסכים
2	זה (גם) בידיים שלנו : היבטים של מדיניות ופעולה חברתית
2	סוגיות במערכת המשפחתית בגיל הרך
2	מדברות מיניות במשפחה ובארגון

סמינרים

על הסטודנט/ית לבחור סמינר 1 בלבד

שם הסמינר	נ"ז
לידתה של משפחה	4
משפחות של ילדים עם צרכים מיוחדים	4
כלכלת משפחה : נישואים ילדים וקריירה	4
נישואין, גירושין ודפוסי משפחה חלופיים	4
אמא אנחנו עניים? על החיים בעוני בקרב משפחות בישראל	4

הפרקטיקום

תכנית הפרקטיקום מבוססת על עבודה מעשית בשטח בהיקף של 80 שעות וכוללת 3 חלקים :

1. קורס "תיאוריה ופרקטיקה : יעוץ והנחיה" (שנה א'), המציג את התשתית התיאורטית לפרקטיקה בתחום.
 2. קורס "סדנת מיומנויות ייעוץ" (שנה א'), המעמיק את המיומנויות הבינאישיות (אמפתיה, יכולת הקשבה וכו') כדי לפתח את יכולות הייעוץ, עוד בטרם היציאה לשטח.
 3. "הפרקטיקום", הכולל ארבעה נדבכים :
- א. סדנה בכיתה בה נחשפים למודל העבודה בשטח, תוך תרגול וקבלת משוב.

- ב. הדרכה פרטנית במסגרתה מפגשים אישיים של כל סטודנט/ית עם מנחה הפרקטיקום, בה נדונות דילמות שנוגעות לייעוץ עם המשפחה או הארגון וכן היבטים רפלקסיביים של התהליך.
- ג. למידת עמיתים: מרחב בו יוזמנו הסטודנטים/ות להציג את המשפחה או ארגון שהם מלווים/ות, להעלות סוגיה, התלבטות, או דילמה ולקבל זוויות ראייה נוספות מהקבוצה ומהמנחה.
- ד. עבודה בשטח עם משפחות או ארגונים. הסטודנטים/ות יתנסו במתן ייעוץ והכוונה למשפחות ולארגונים הנמצאים איתם בקשר.

בתום הפרקטיקום יגישו הסטודנטים/ות עבודת גמר המסכמת את הלמידה התיאורטית והמעשית גם יחד. עבודה זו כוללת תיאור התהליך, ניתוח תיאורטי ומעשי של שלביו המרכזיים, אשר המסקנות ממנו מתמקדות במאפיינים הפרופסיונליים של עבודת הייעוץ.

התמחות באיזון בית עבודה

- יושם דגש על עבודה בארגונים בעלי מוכנות ומוכוונות לאמץ מדיניות ארגונית "ידידותית למשפחה" ("family friendly"), סיוע להם בבניית תכנית ארגונית, אבחון ארגוני, כתיבת ניירות עמדה בנושא, יישום מדיניות קיימת ועוד. במהלך הפרקטיקום יישמו הסטודנטים/ות את הידע שרכשו בנוגע למדיניות הקיימת במדינות וארגונים שונים (כגון עבודה מהבית, עבודה בשעות גמישות), במטרה לקדם איזון בין חיי עבודה לחיים, וקידום חברה שוויונית, תוך הכרה ושילוב בין צרכי שוק העבודה, המדינה, מעסיקים ומשפחות.
- הארגונים שבהם יתבצע הפרקטיקום יכללו ארגונים במגזר הפרטי (היי-טק, בנקים, חברות מסחריות לסוגיהן), ארגונים במגזר הציבורי (עיריות וחברות הבת שלהן, משרדי ממשלה וכו'), ועמותות שבהן מועסקים מעל 20 עובדים/ות.

התמחות בייעוץ פרטני למשפחות

- דגש על מתן ייעוץ למשפחות הנתקלות בקשיים "נורמטיביים", כמו התמודדות עם סוגיות משמעת של מתבגרים/ות במשפחה, הסתגלות ילדים/ות למעברי חיים שונים (הרחבת המשפחה, התמודדות לאחר גירושין, רילוקיישן ועוד), קשיים בהתמודדות לקראת יציאה לגמלאות, ירידה

תפקודית ואובדנים בגיל השלישי והצורך בסביבת מגורים מותאמת (מעבר לדיור מוגן, כניסת עובדת זרה הביתה).

- הסטודנטים/ות ילוו משפחה בתהליך ייעוץ קצר מועד. מנחיות הפרקטיקום ידריכו את הסטודנטים/ות בפגישות הפרקטיקום השבועיות וכן בליווי אישי.

ועדות בית הספר לממשל וחברה

להלן רשימת חברי הועדות הפועלות בבית הספר לממשל וחברה :

ועדה לבחינת הישגים אקדמיים

- ד"ר גרסיאלה טרכטנברג – דקנית בית הספר לממשל וחברה.
- ד"ר עמית קפלן- ראשת התכנית ללימודי משפחה וההתמחות באיזון עבודה משפחה.
- ד"ר שרון רמר ביאל- ראשת ההתמחות ביעוץ פרטני למשפחות.
- גב' ישראלה פז- ראשת מנהל בית הספר לממשל וחברה.

ועדה לפניות סטודנטים/ות

- ד"ר גרסיאלה טרכטנברג – דקנית בית הספר לממשל וחברה.
- ד"ר עמית קפלן- ראשת התכנית ללימודי משפחה וההתמחות באיזון עבודה משפחה.
- ד"ר שרון רמר ביאל- ראשת ההתמחות ביעוץ פרטני למשפחות.
- גב' ישראלה פז- ראשת מנהל בית הספר לממשל וחברה.